

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้
ชุดที่ 2 เรื่อง อริยสัจ 4 : ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)
เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

1. เอกสารฉบับนี้ เป็นเอกสารชุดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รายวิชา พระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เล่มที่ 2 โลกธรรม 8
2. ให้นักเรียนศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ
3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของตนเองก่อนเริ่มเรียน
4. นักเรียนศึกษาด้วยชุดการเรียนรู้ จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
5. ถ้านักเรียนเกิดความสงสัย ไม่เข้าใจเนื้อหาหรือมีปัญหา สามารถขอคำแนะนำจาก ครูผู้สอนได้ตลอดเวลา
6. เมื่อนักเรียนศึกษา และปฏิบัติกิจกรรมจากชุดการเรียนรู้จบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
7. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน
8. ชุดการเรียนรู้ชุดที่ 2 เรื่อง อริยสัจ 4 : ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) นี้ มี 1 เล่ม คือ เล่มที่ 2 โลกธรรม 8 ใช้เวลาในการศึกษา 1 ชั่วโมง

คำแนะนำสำหรับครู

1. ครูผู้สอนจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม โดยการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนรู้ ให้เข้าใจอย่างชัดเจน การจัดชั้นเรียน การเตรียมแหล่งเรียนรู้ การเตรียมสื่อ/อุปกรณ์ ที่ใช้ในการเรียนการสอน
2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
3. แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
4. แจกชุดการเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษา และแนะนำวิธีการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียน ได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง
5. ดำเนินการสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
6. หากมีนักเรียนคนใดเรียนไม่ทันเพื่อน ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำหรือมอบหมายงานหรือให้ ศึกษาชุดการเรียนรู้ในเวลาว่าง
7. หลังจากนักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้เรียบร้อยแล้วให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดจากบัตรกิจกรรม พร้อมทั้งตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยบัตรกิจกรรม
8. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนหลังจากเรียน ชุดการเรียนรู้ จบแล้ว และบันทึกคะแนนแต่ละคนไว้ หากนักเรียนคนใดได้คะแนน ไม่ผ่านเกณฑ์คือร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ครูผู้สอนควรจัดสอนซ่อมเสริมให้ หลังจากนั้นให้ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนจนกว่าจะผ่านเกณฑ์
9. การจัดชั้นเรียนจะจัดให้นักเรียนศึกษาเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่มก็ได้

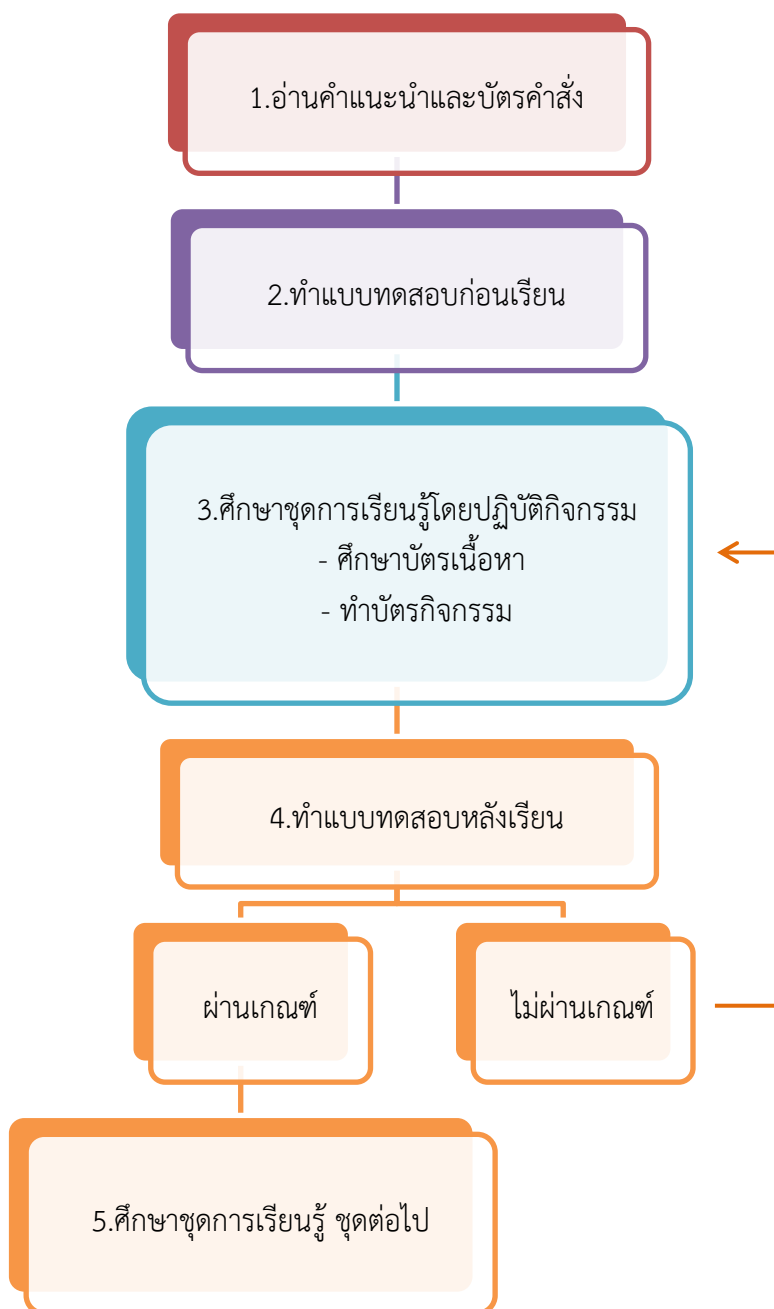
คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. ก่อนปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนต้องตั้งใจรับฟังคำชี้แจงจากครูด้วยความตั้งใจ
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
3. ศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ หากไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัยให้ถามครูผู้สอน
4. เมื่อนักเรียนศึกษาบัตรเนื้อหาเสร็จเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด จากบัตรกิจกรรม พร้อมทั้งตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยบัตรกิจกรรม
5. หากนักเรียนคนใดยังไม่เข้าใจในเนื้อหาใด ให้กลับไปศึกษาบัตรเนื้อหาในชุดการเรียนรู้อีกครั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
7. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนหลังจากเรียนชุดการเรียนรู้จบแล้ว
8. หากนักเรียนคนใดทำคะแนนได้ไม่ผ่านเกณฑ์ คือร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม ให้นักเรียนศึกษา ทบทวนชุดการเรียนรู้อีกครั้ง หลังจากนั้นให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน จนกว่าจะผ่านเกณฑ์
9. นักเรียนต้องมีความรับผิดชอบ ความสามัคคี และความซื่อสัตย์ ในการปฏิบัติกิจกรรมทุกชุดการเรียนรู้

ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

รายวิชา พระพุทธศาสนา รหัสวิชา ส32101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชุดที่ 2 เรื่อง อริยสัจ 4 : ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

มาตรฐานการเรียนรู้

ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

วิเคราะห์หลักธรรมในกรอบอริยสัจ 4 หรือหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ ส 1.1 ม. 4-6/13

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมายและประเภทโลกธรรม 8 ได้
2. วิเคราะห์คุณค่าของโลกธรรม 8 ได้อย่างมีเหตุผล
3. นำหลักโลกธรรม 8 ไปประยุกต์ใช้หรือประพฤติปฏิบัติตนในชีวิตประจำวันเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและอยู่ร่วมกัน เป็นชาติอย่างสมานฉันท์ได้

สาระสำคัญ

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ถือเป็นหัวใจหรือแก่นแท้ของศาสนาที่พุทธศาสนิกชนควรรู้ การศึกษาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ แล้วน้อมนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและอยู่ร่วมกันเป็นชาติอย่างสมานฉันท์ การปฏิบัติตามหลักธรรม เรื่อง โลกธรรม 8 เป็นธรรมดาของโลกที่เกิดขึ้นได้กับมนุษย์ทุกคน ซึ่งเมื่อเรารู้ให้เท่าทันความจริง จะนำความสุข ความเจริญมาสู่ตนเองและสังคม

สาระการเรียนรู้

* โลกธรรม 8

- ความหมาย

บัตรคำสั่ง

ให้นักเรียนปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. อ่านคำแนะนำสำหรับนักเรียนให้เข้าใจก่อนลงมือศึกษาชุดการเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
3. ศึกษาชุดการเรียนรู้ ที่ครูแจกให้ด้วยความตั้งใจ
4. ทำแบบฝึกหัดจากบัตรกิจกรรม และเมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว
ให้นักเรียนตรวจคำตอบจากบัตรเฉลยบัตรกิจกรรม
5. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนหลังจากเรียน
ชุดการเรียนรู้ จบแล้ว
6. หากนักเรียนคนใดทำแบบทดสอบหลังเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ ให้นักเรียนศึกษาชุดการเรียนรู้
อีกครั้ง หลังจากนั้นให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนอีกรอบ จนกว่าจะผ่านเกณฑ์
7. ในการทำแบบทดสอบก่อนเรียน บัตรกิจกรรม และแบบทดสอบหลังเรียน
ขอให้นักเรียนซื่อสัตย์ต่อตนเองให้มากที่สุด โดยไม่เปิดดูเฉลยก่อน

อ่านคำสั่งให้เข้าใจนะจ๊ะ

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาพระพุทธศาสนา รหัสวิชา ส32101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชุดที่ 2 เรื่อง อริยสัจ 4 : ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)

เล่มที่ 2 เรื่อง โลกธรรม 8

คำชี้แจง : การตอบแบบทดสอบให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ ได้ตัวอักษร ก, ข, ค และ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว บนกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้ ใช้เวลาสอบ 10 นาที

1. “โลกธรรม” หมายความว่าอย่างไร

- ก. ธรรมบทแห่งพระพุทธศาสนา
- ข. ธรรมเพื่อการคุ้มครองโลก
- ค. ธรรมปฏิบัติของชาวโลก
- ง. ธรรมดาของโลก

2. ข้อความต่อไปนี้ ข้อใด ตรงข้าม กับโลกธรรม

- ก. ความสุขนี้เป็นนิรันดร์
- ข. จะตายวันตายพรุ่งไม่รู้แน่
- ค. มีมากมีไปจะคิดอะไรมาก
- ง. รักษาดีจนเลือดหยดสุดท้าย

3. หากนักเรียนเคยได้รับการยกย่องเป็นหัวหน้าห้องและต่อมาถูกเพื่อนๆ ตำหนิจึงต้องลาออกจากตำแหน่ง แต่ในฐานะที่นักเรียนได้ศึกษาโลกธรรม ควรมีความคิดเห็นต่อสภาพการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่อย่างไร

- ก. ปลีกตัวไปอยู่อย่างสันโดษและเก็บตัว
- ข. ยอมรับความจริงและปรับปรุงตนใหม่
- ค. ไม่สนใจคำตำหนิและทำตัวร่าเริงเหมือนเดิม
- ง. เศร้าโศกและคร่ำครวญถึงสมัยที่ยังเป็นหัวหน้าห้อง

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

4. โลกธรรม 8 สะท้อนความจริงเรื่องใดเด่นชัดที่สุด

- ก. บุญบารมีเป็นเกราะกำบังที่ดี
- ข. สนุกสนานให้เต็มທີ່ดีที่สุด
- ค. ชะตาชีวิตอยู่ใต้ดวงดาว
- ง. ทุกอย่างเป็นอนิจจัง

5. ข้อใดกล่าวถึงโลกธรรม 8 ถูกต้อง

- ก. เป็นสิ่งที่ครอบงำมนุษย์
- ข. เป็นสิ่งที่มีอำนาจเหนือนมนุษย์
- ค. เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถหลีกเลี่ยงได้
- ง. เป็นสิ่งก่อให้เกิดแต่ความทุกข์และความเดือดร้อน

6. ถ้าเราต้องประสบกับโลกธรรมฝ่ายอนิฏฐารมณ์ เราควรทำอย่างไรจึงจะดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

- ก. ควบคุมตนเองให้ได้
- ข. เอาใจเขามาใส่ใจเรา
- ค. แสดงอาการเสียใจออกมาให้เห็น
- ง. อยู่เฉย ๆ เพราะเราก็กหลีกเลี่ยงไม่ได้อยู่แล้ว

7. เหตุใดผู้ฝึกฝนตนเองตามหลักโลกธรรม จึงควรคิดอยู่เสมอว่า พึงทำตนเหมือนอยู่ในงานเลี้ยง

- ก. เรามีใช้เจ้าของอาหารทั้งหมด
- ข. ชีวิตคือละครเปลี่ยนบทได้เสมอ
- ค. ความสุขในชีวิตเป็นสิทธิของเรา
- ง. การไปงานเลี้ยง คือการสังสรรค์ที่ดี

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

8. ข้อใดไม่ใช่จุดมุ่งหมายของการศึกษาโลกธรรม 8

- ก. เพื่อให้เราเข้าใจโลก สังคมและชีวิตนี้ได้ดีขึ้น
- ข. เพื่อให้รู้ทันและเข้าใจว่าโลกธรรมนี้เป็นความจริงของโลกมนุษย์
- ค. เพื่อหลบหลีกเอาชีวิตไปให้หลุดพ้นไม่ต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ
- ง. เพื่อให้สามารถยกระดับจิตใจและวิถีชีวิตมิได้ตกเป็นทาสของสิ่งต่าง ๆ

9. โลกธรรม 8 เป็นธรรมะเตือนใจในเรื่องใด

- ก. ความพอดี
- ข. ความสุขที่แท้จริง
- ค. เตือนสติไม่ให้ประมาท
- ง. ความสำเร็จในสิ่งที่ตนปรารถนา

10. ประโยชน์โดยตรงที่ได้จากการศึกษาโลกธรรม 8 คืออะไร

- ก. เมื่อมีลาภพึงรักษาไว้มิให้เสื่อมลาภ
- ข. ไม่พึงสนใจการนิโทษที่เกิดจากการริษยา
- ค. เมื่อมียศพึงปฏิบัติให้สมควรแก่เกียรติยศนั้น
- ง. เตรียมใจยอมรับว่าความสุข ความทุกข์เป็นของคู่กัน

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน
ชุดที่ 2 เรื่อง อริยสัจ 4 : ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)
เล่มที่ 2 เรื่อง โลกธรรม 8

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คะแนนเต็ม 10 คะแนน
คะแนนที่ได้.....คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
...../...../.....

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ชุดที่ 2 เรื่อง อริยสัจ 4 : ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)

เล่มที่ 2 เรื่อง โลกธรรม 8

1. ง	5. ก	9. ค
2. ก	6. ก	10. ง
3. ข	7. ข	
4. ง	8. ค	

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

บัตรเนื้อหา

โลกธรรม 8

โลกธรรม 8 หมายถึง สิ่งที่ครอบงำมนุษย์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่น่าปรารถนา และพึงพอใจ เรียกว่า **อภิญญารมณ** และส่วนที่ไม่น่าปรารถนาและไม่น่าพึงพอใจ เรียกว่า **อนิฏฐารมณ** โลกธรรมทั้ง 2 ส่วนนี้จะเกิดขึ้นกับมนุษย์ทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ จะมีข้อแตกต่างกันเพียงว่า เมื่อโลกธรรมเกิดขึ้นแล้ว ใครจะควบคุมตนเองได้โดยไม่ตีใจหรือเสียใจมากจนเกินไปเท่านั้น มีทั้งหมด 8 ประการ อาจจัดเป็นคู่ได้ 4 คู่ ดังนี้

1. ได้ลาภเสื่อมลาภ ลาภในที่นี้ หมายถึง ทรัพย์สินเงินทอง จะเห็นได้ว่าผู้ที่เกิดมาเป็นคนจน ต่อมาภายหลังกลายเป็นคนร่ำรวยก็มี คนที่ร่ำรวย แล้วกลายเป็นคนจนก็มี

รับรางวัลชนะเลิศลีดเดอร์-กองเชียร์ ในงานToyota

ภาพถ่ายโดย : ธวัชชัย พัฒนระสุภาภรณ์

2. ได้ยศเสื่อมยศ ยศในที่นี้ หมายถึง ชื่อเสียง เกียรติยศ ตำแหน่งหน้าที่การงาน ตลอดจนความเคารพนับถือที่ได้จากผู้อื่น หากจะรวมอำนาจเข้าด้วยกันก็ได้ คนที่เคยมีตำแหน่งสูง วันหนึ่งก็ต้องพ้นจากตำแหน่ง คนที่เคยมีอำนาจมีคนเกรงกลัวกันทั้งเมือง วันหนึ่งอาจเดินอยู่ตามถนนไม่มีใครรู้จัก ในทางตรงกันข้าม คนที่เป็นลูกน้อง วันหนึ่งก็อาจกลายเป็นนาย คนที่มีแต่คนดูถูกเหยียดหยาม ภายหลังคนก็กลับมาเคารพนับถือก็มี เหล่านี้ก็คือเป็นธรรมดาของโลก

3. นินทากับสรรเสริญ คนเราต่างจิตต่างใจกัน เมื่อทำอะไรลงไปอย่างหนึ่ง คนชอบก็มี คนไม่ชอบก็มี ที่ชอบก็สรรเสริญ ที่ไม่ชอบก็ติเตียน บางครั้งสิ่งที่เราทำไปขัดผลประโยชน์เขาโดยไม่รู้ตัว ก็จะถูกเขาตำหนิ บางครั้งไปอำนวยผลประโยชน์ให้เขาโดยเราไม่รู้ตัวก็จะได้รับคำสรรเสริญ ดังนั้น คนที่เคยตำหนิเราภายหลังกลับมาสรรเสริญก็มี คนที่เคยสรรเสริญกลับมาตำหนิก็มี เหล่านี้เป็นธรรมดาของโลก ไม่ว่าจะเป็สมัยใดก็เป็นอย่างนี้เสมอ

ฉลองอายุวัฒนมงคล ครบรอบ 80 ปี

ภาพถ่ายโดย : ประภาพรพรณ์ พรหมพิสารท์

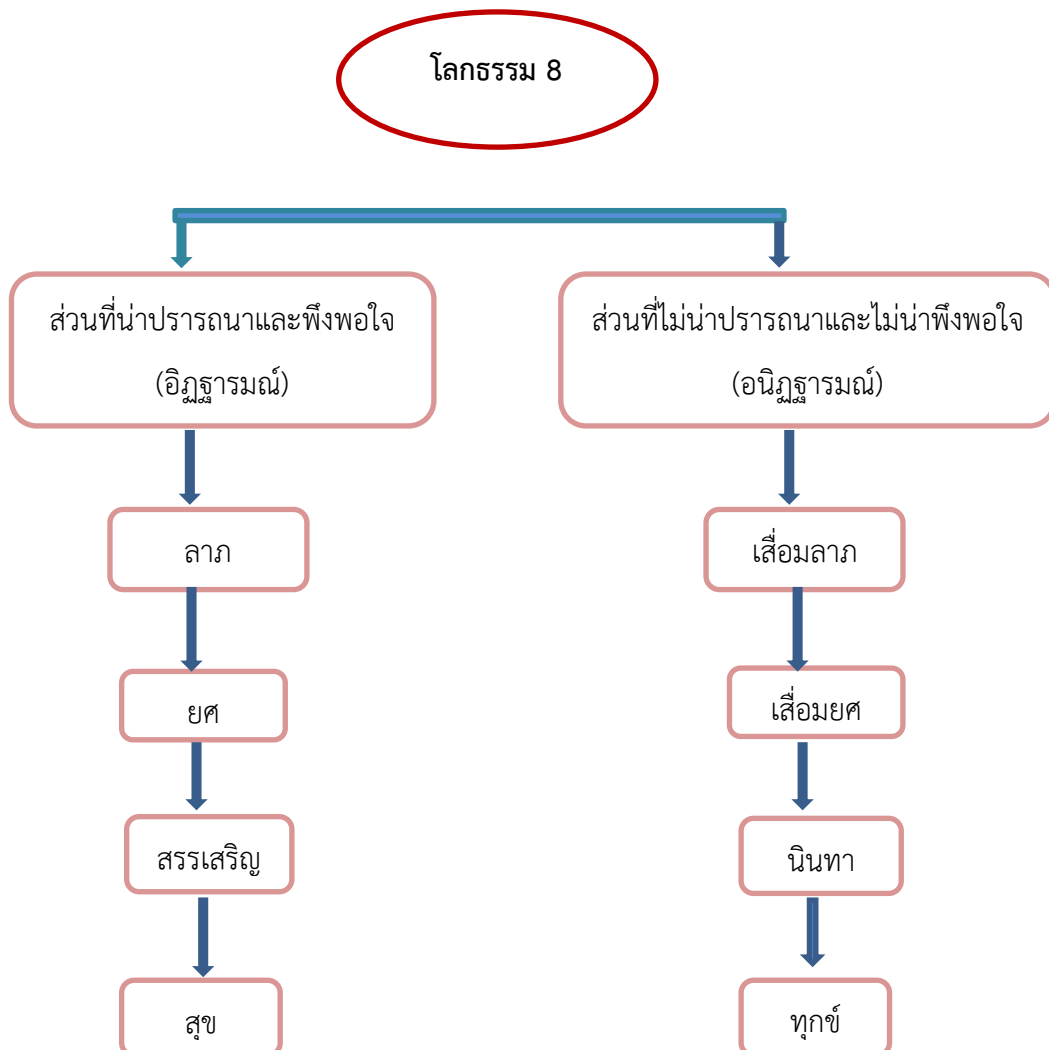
เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

4. สุขกับทุกข์ ความจริงข้อนี้ก็ปรากฏ
อยู่ทั่วไป แม้แต่มหาเศรษฐี มหาราชผู้มี
อำนาจทางการเมือง ต่างก็มีสุขมีทุกข์คละเคล้า
กันไปทั้งนั้น เมื่อสมหวัง คนก็มีสุข เมื่อผิดหวัง
คนก็มีทุกข์
ไม่เคยมีใครสมหวังทุกเรื่อง และไม่เคยมีใคร
ผิดหวังทุกเรื่อง ทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่
เศรษฐีหรือยากจนต่างก็รู้ความจริงข้อนี้ดี

เมื่อสำเร็จการศึกษานักเรียนก็จะเป็นสุข
ภาพถ่ายโดย : ประภาพรพรณ์ พรหมพิสารท์

ซึ่งสามารถจัดเป็นคู่ได้ตามแผนภาพความคิด ดังนี้

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

โดยทั่วไป คนเราเมื่อได้ลาภ ได้ยศ ได้รับการสรรเสริญ หรือได้รับความสุข จะมีความ
ดีอกดีใจ เฉลิมฉลองกัน บางคนถึงขั้นลุ่มหลงอยู่กับสิ่งนั้นๆ จนกลายเป็นคนหลงตัว ลืมตน แต่
เมื่อใดที่ประสบกับความเสื่อมลาภ เสื่อมยศ ถูกนินทา หรือได้รับความทุกข์ จะเกิดความเศร้าโศก
เสียใจ ความวิตกกังวล ความเครียด บางคนถึงขั้นทำร้ายตนเองหรือผู้อื่นก็มี

ด้วยเหตุนี้ ทางพระพุทธศาสนาจึงสอนให้คนเราทำความรู้สึกถึงความจริงของโลกธรรม

หมั่นฟังธรรมและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

เพื่อให้จิตรู้ความจริงของโลกธรรม

ทั้ง 8 ประการว่า การได้ลาภ ยศ สรรเสริญ หรือ
ความสุขนั้นเป็นสิ่งที่ไม่จีรังยั่งยืน คือ เมื่อได้ลาภก็ต้อง
มีการเสื่อมลาภ เมื่อได้ยศก็ต้องมีการเสื่อมยศ เมื่อได้รับ
การสรรเสริญก็ต้องมีการนินทา และเมื่อมีความสุข
ก็ต้องมีความทุกข์เกิดขึ้นได้ สิ่งเหล่านี้เป็นของคู่กัน
ซึ่งจะเกิดขึ้นตามกาลเวลาที่เปลี่ยนไป เมื่อรู้ถึงความจริง

เหล่านี้ก็จะไม่เกิดความประมาท เมื่อได้ลาภ ยศ สรรเสริญ

และมีความสุข เกิดขึ้นควรยึดมั่นอยู่ในความประพฤติดีประพฤติชอบต่อไป ไม่ควรลุ่มหลงในสิ่งที่ได้มาก
เกินไป และเมื่อคราวเสื่อมลาภ เสื่อมยศ ถูกนินทา หรือมีความทุกข์ ก็เห็นเป็นของธรรมดาไม่เกิดความ
ทุกข์จนเกินไป

ธรรมะหมวดนี้มีไว้**เพื่อเตือนสติมิให้ประมาท** แต่มีได้มีไว้เพื่อเหนี่ยวรั้งมิให้เราแสวงหาลาภ
ยศ สรรเสริญ สุข โดยทางที่ชอบ อย่ามอง โลกในแง่ร้ายเกินไป คือ อย่าคิดว่าจะไม่แสวงหาสิ่งเหล่านี้
เพราะในที่สุดเราก็จะต้องสูญเสียมันอยู่ดี トラบใดที่เรายังไม่สละโลกออกบวช การแสวงหาสิ่งเหล่านี้มา
โดยวิธีการที่ชอบมิใช่เรื่องเสียหายอะไร ธรรมะหมวดนี้เพียงแต่สอนมิให้เรามองโลกในแง่ดีเกินไป เรา
จะต้องมองสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง เมื่อได้อะไรมาด้วยความสมหวังแล้วก็จะมีความสุข แต่ถ้าเรื่อง
กลับกลายตรงกันข้ามก็ต้องยอมรับว่าเป็นเรื่องธรรมดา

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

บัตรกิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง : ให้นักเรียนพิจารณาข้อความในหมวด ก. แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐

หน้าข้อความในหมวด ข. ที่มีความสัมพันธ์กัน

ข้อที่	หมวด ก.	หมวด ข.
1	ความหมายของ “โลกธรรม”	☐ ธรรมเพื่อการคุ้มครองโลก ☐ ธรรมปฏิบัติของชาวโลก ☐ ธรรมดาของโลก
2	สุนีย์ ถูกเพื่อนนินทา เลยโกรธไม่มาโรงเรียน	☐ สรรเสริญ ☐ นินทา ☐ เสื่อมลาภ
3	เบลล่า ได้รับรางวัลเมขลาในปีนี	☐ มียศ ☐ มีลาภ ☐ สรรเสริญ
4	จรรยา ถูกล้อตเตอร์รางวัลที่ 1 ได้เงิน 30 ล้าน	☐ มียศ ☐ มีลาภ ☐ มีสุข
5	โลกธรรม 8 สะท้อนให้เห็นความจริง	☐ บุญบารมีเป็นเกราะ ☐ ทุกอย่างเป็นอนิจจัง ☐ ชะตาชีวิตอยู่ที่ดวงดาว
6	ทศพล เป็นนักเรียนดีเด่นของโรงเรียน	☐ มียศ ☐ มีลาภ ☐ สรรเสริญ
7	มีลาภ มียศ มีสรรเสริญ มีสุข	☐ อริยธรรม ☐ อนิยธรรม ☐ ทิฏฐธรรมมิกัตถะ
8	พิมาน สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ เขาเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง ด้วยความดีใจ	☐ มียศ ☐ มีลาภ ☐ มีสุข
9	เสื่อมลาภ เสื่อมยศ นินทา มีทุกข์	☐ อริยธรรม ☐ อนิยธรรม ☐ ทิฏฐธรรมมิกัตถะ
10	เด็กวัยรุ่นผิดหวังในความรัก	☐ เสื่อมลาภ ☐ เสื่อมยศ ☐ มีทุกข์

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 1

คำชี้แจง : ให้นักเรียนพิจารณาข้อความในหมวด ก. แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความในหมวด ข. ที่มีความสัมพันธ์กัน

ข้อที่	หมวด ก.	หมวด ข.
1	ความหมายของ “โลกธรรม”	☐ ธรรมเพื่อการคุ้มครองโลก ☐ ธรรมปฏิบัติของชาวโลก ☒ ธรรมดาของโลก
2	สุนีย์ ถูกเพื่อนนินทา เลย์โกรธไม่มาโรงเรียน	☐ สรรเสริญ ☒ นินทา ☐ เสื่อมลาภ
3	เบลล่า ได้รับรางวัลเมขลาในปี	☒ มียศ ☐ มีลาภ ☐ สรรเสริญ
4	จรรยา ถูกล้อตเตอร์รางวัลที่ 1 ได้เงิน 30 ล้าน	☐ มียศ ☒ มีลาภ ☐ มีสุข
5	โลกธรรม 8 สะท้อนให้เห็นความจริง	☐ บุญบารมีเป็นเกราะ ☒ ทุกอย่างเป็นอนิจจัง ☐ ชะตาชีวิตอยู่ใต้ดวงดาว
6	ทศพล เป็นนักเรียนดีเด่นของโรงเรียน	☐ มียศ ☐ มีลาภ ☒ สรรเสริญ
7	มีลาภ มียศ มีสรรเสริญ มีสุข	☒ อริยธรรม ☐ อนิยธรรม ☐ ทิณธรรมมีกัตตะ
8	พิมาน สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ เขาเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง ด้วยความดีใจ	☐ มียศ ☐ มีลาภ ☒ มีสุข
9	เสื่อมลาภ เสื่อมยศ นินทา มีทุกข์	☐ อริยธรรม ☒ อนิยธรรม ☐ ทิณธรรมมีกัตตะ
10	เด็กวัยรุ่นผิดหวังในความรัก	☐ เสื่อมลาภ ☐ เสื่อมยศ ☒ มีทุกข์

บัตรกิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านกรณีศึกษา แล้วตอบคำถาม

กรณีศึกษา เรื่อง ธรรมะกับชีวิต

ในวงสนทนาของสมาชิกชมรม “ธรรมะกับชีวิต” สมาชิกต่างก็มีเรื่องต่างๆ มาเล่าสู่กันฟัง และเมื่อมีปัญหาใดๆ ก็จะช่วยกันแก้ไขปัญหา

พายุ : ฉันอ่านข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับวันนี้ เขาพาดหัวข่าวว่า คนขับสามล้อเครื่องที่ถูกถอดเตอรืรางวัลที่ 1 เมื่อสองปีที่แล้ว กลับมาขับสามล้อเครื่องเหมือนเดิม เพราะเงินที่ได้จากถูกลอตเตอรี่นั้นหมดแล้ว เพราะเขานำไปลงทุนค้าขายกับเพื่อนแล้วขาดทุนจนต้องปิดกิจการ

สายฝน : ฉันก็เคยได้ยินข่าวเรื่องนักธุรกิจต้องถูกฟ้องล้มละลาย จนต้องเปลี่ยนอาชีพมาขับรถแท็กซี่เหมือนกัน

สายฟ้า : ปีนี้ประธานกรรมการนักเรียนของโรงเรียนเราได้รับการยกย่องว่าเป็นนักเรียนดีเด่นของโรงเรียน แต่เขาก็ถูกพวกเพื่อน้องแอบนินทาว่า พี่ประธานนักเรียนชอบประจบศรู แต่ไม่ค่อยมีผลงาน

พายุ : เดือนกันยายนนี้พ่อของฉันเกษียณอายุราชการจากตำแหน่งนายพลโท การดำเนินชีวิตราชการของพ่อคงยุติเพียงเท่านี้

สายลม : ปกติแล้วครอบครัวของฉันเป็นครอบครัวที่อบอุ่น พ่อแม่ลูกอยู่พร้อมหน้ากันทุกวัน พวกเรามีความสุขมาก แต่เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว พ่อของฉันต้องเข้าโรงพยาบาลอย่างกะทันหัน เพราะเส้นโลหิตในสมองแตกจนเป็นอัมพาต คงต้องอยู่โรงพยาบาลหลายวัน ฉันและแม่มีความทุกข์มาก

คำถาม

1. บุคคลใดมีชีวิตที่สอดคล้องกับโลกธรรม 8

.....

.....

.....

2. ข้อคิดสำคัญที่ได้จากธรรมโลกธรรม คืออะไรบ้าง

.....

.....

.....

เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 2

คำชี้แจง : เติมข้อความลงในกรอบให้ถูกต้องต่อไปนี้

กรณีศึกษา เรื่อง ธรรมะกับชีวิต

ในวงสนทนาของสมาชิกชมรม “ธรรมะกับชีวิต” สมาชิกต่างก็มีเรื่องต่างๆ มาเล่าสู่กันฟัง และเมื่อมีปัญหาใดๆ ก็จะช่วยกันแก้ไขปัญหา

พายุ : ฉันอ่านข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับวันนี้ เขาพาดหัวข่าวว่า คนขับสามล้อเครื่องที่ถูกตลอดเตอรืรางวัลที่ 1 เมื่อสองปีที่แล้ว กลับมาขับสามล้อเครื่องเหมือนเดิม เพราะเงินที่ได้จากถูกลอตเตอรี่นั้นหมดแล้ว เพราะเขานำไปลงทุนค้าขายกับเพื่อนแล้วขาดทุนจนต้องปิดกิจการ

สายฝน : ฉันก็เคยได้ยินข่าวเรื่องนักธุรกิจต้องถูกฟ้องล้มละลาย จนต้องเปลี่ยนอาชีพมาขับรถแท็กซี่เหมือนกัน

สายฟ้า : ปีนี้ประธานกรรมการนักเรียนของโรงเรียนเราได้รับการยกย่องว่าเป็นนักเรียนดีเด่นของโรงเรียน แต่เขาก็ถูกพวกรุ่นน้องแอบนินทาว่า พี่ประธานนักเรียนชอบประจบครู แต่ไม่ค่อยมีผลงาน

พายุ : เดือนกันยายนปีนี้พ่อของฉันเกษียณอายุราชการจากตำแหน่งนายพลโท การดำเนินชีวิตราชการของพ่อคงยุติเพียงเท่านี้

สายลม : ปกติแล้วครอบครัวของฉันเป็นครอบครัวที่อบอุ่น พ่อแม่ลูกอยู่พร้อมหน้ากันทุกวัน พวกเรามีความสุขมาก แต่เมื่อสัปดาห์ที่แล้ว พ่อของฉันต้องเข้าโรงพยาบาลอย่างกะทันหัน เพราะเส้นโลหิตในสมองแตกจนเป็นอัมพาต คงต้องอยู่โรงพยาบาลหลายวัน ฉันและแม่มีความสุขมาก

คำถาม

1. บุคคลใดมีชีวิตที่สอดคล้องกับโลกธรรม 8

- 1) คนขับสามล้อเครื่องและนักธุรกิจ มีชีวิตที่สอดคล้องกับ ได้ลาภ - เสื่อมลาภ
- 2) พ่อของพายุ มีชีวิตที่สอดคล้องกับ ได้ยศ - เสื่อมยศ
- 3) ประธานกรรมการนักเรียน มีชีวิตที่สอดคล้องกับ ตีเตียน - สรรเสริญ
- 4) ชีวิตครอบครัวของสายลม สอดคล้องกับ สุข - ทุกข์

2. ข้อคิดสำคัญที่ได้จากธรรมโลกธรรม คืออะไรบ้าง

ข้อคิด คือ ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกเป็นอนิจจังไม่เที่ยงแท้ เราไม่ควรลิ้มงานกับความสำเร็จและความสุขที่ได้รับ ไม่ทอดทิ้งกับความผิดหวังและความทุกข์ที่เกิดขึ้น เดือนสติมิให้ประมาท มองสิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

แบบทดสอบหลังเรียน

รายวิชาพระพุทธศาสนา รหัสวิชา ส32101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ชุดที่ 2 เรื่อง อริยสัจ 4 : ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)

เล่มที่ 2 เรื่อง โลกธรรม 8

คำชี้แจง : การตอบแบบทดสอบให้นักเรียนกาเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ ได้ตัวอักษร ก, ข, ค และ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว บนกระดาษคำตอบที่ครูแจกให้ ใช้เวลาสอบ 10 นาที

1. โลกธรรม 8 สะท้อนความจริงเรื่องใดเด่นชัดที่สุด

- ก. บุญบาปมีเป็นเกราะกำบังที่ดี
- ข. สนุกสนานให้เต็มที่ดีที่สุด
- ค. ชะตาชีวิตอยู่ใต้ดวงดาว
- ง. ทุกอย่างเป็นอนิจจัง

2. โลกธรรม 8 เป็นธรรมะเตือนใจในเรื่องใด

- ก. ความพอดี
- ข. ความสุขที่แท้จริง
- ค. เตือนสติไม่ให้ประมาท
- ง. ความสำเร็จในสิ่งที่ตนปรารถนา

3. ข้อความต่อไปนี้ ข้อใด ตรงข้าม กับโลกธรรม

- ก. ความสุขนี้เป็นนิรันดร์
- ข. จะตายวันตายพรุ่งไม่รู้แน่
- ค. มีมาก็มีไปจะคิดอะไรมาก
- ง. รักษาจิตใจจนเลือดหยดสุดท้าย

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

4. ข้อใดกล่าวถึงโลกธรรม 8 ถูกต้อง

- ก. เป็นสิ่งที่ครอบงำมนุษย์
- ข. เป็นสิ่งที่มีอำนาจเหนือมนุษย์
- ค. เป็นสิ่งที่มนุษย์สามารถหลีกเลี่ยงได้
- ง. เป็นสิ่งก่อให้เกิดแต่ความทุกข์และความเดือดร้อน

5. “โลกธรรม” หมายความว่าอย่างไร

- ก. ธรรมบทแห่งพระพุทธศาสนา
- ข. ธรรมเพื่อการคุ้มครองโลก
- ค. ธรรมปฏิบัติของชาวโลก
- ง. ธรรมดาของโลก

6. ประโยชน์โดยตรงที่ได้จากการศึกษาโลกธรรม 8 คืออะไร

- ก. เมื่อมีลาภพึงรักษาไว้มิให้เสื่อมลาภ
- ข. ไม่พึงสนใจการนินทาที่เกิดจากการริษยา
- ค. เมื่อมียศพึงปฏิบัติให้สมควรแก่เกียรติยศนั้น
- ง. เตรียมใจยอมรับว่าความสุข ความทุกข์เป็นของคู่กัน

7. เหตุใดผู้ฝึกฝนตนเองตามหลักโลกธรรม จึงควรคิดอยู่เสมอว่า พึงทำตนเหมือนอยู่ในงานเลี้ยง

- ก. เรามีใจเจ้าของอาหารทั้งหมด
- ข. ชีวิตคือละครเปลี่ยนบทได้เสมอ
- ค. ความสุขในชีวิตเป็นสิทธิของเรา
- ง. การไปงานเลี้ยง คือการสังสรรค์ที่ดี

เล่มที่ 2 โลกธรรม 8

8. หากนักเรียนเคยได้รับการยกย่องเป็นหัวหน้าห้องและต่อมาถูกเพื่อนๆ ตำหนิจึงต้องลาออกจากตำแหน่ง แต่ในฐานะที่นักเรียนได้ศึกษาโลกธรรม ควรมีความคิดเห็นต่อสภาพการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่อย่างไร

- ก. ปลีกตัวไปอยู่อย่างสันโดษและเก็บตัว
- ข. ยอมรับความจริงและปรับปรุงตนใหม่
- ค. ไม่สนใจคำตำหนิและทำตัวร่าเริงเหมือนเดิม
- ง. เศร้าโศกและคร่ำครวญถึงสมัยที่ยังเป็นหัวหน้าห้อง

9. ถ้าเราต้องประสบกับโลกธรรมฝ่ายอนิฏฐารมณ์ เราควรทำอย่างไรจึงจะดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

- ก. ควบคุมตนเองให้ได้
- ข. เอาใจเขามาใส่ใจเรา
- ค. แสดงอาการเสียใจออกมาให้เห็น
- ง. อยู่เฉย ๆ เพราะเราก็หลีกเลี่ยงไม่ได้อยู่แล้ว

10. ข้อใดมิใช่จุดมุ่งหมายของการศึกษาโลกธรรม 8

- ก. เพื่อให้เราเข้าใจโลก สังคมและชีวิตนี้ได้ดีขึ้น
- ข. เพื่อให้รู้ทันและเข้าใจว่าโลกธรรมนี้เป็นความจริงของโลกมนุษย์
- ค. เพื่อหลบหลีกเอาชีวิตไปให้หลุดพ้นไม่ต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ
- ง. เพื่อให้สามารถยกระดับจิตใจและวิถีชีวิตมิได้ตกเป็นทาสของสิ่งต่าง ๆ

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน
ชุดที่ 2 เรื่อง อริยสัจ 4 : ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)
เล่มที่ 2 เรื่อง โลกธรรม 8

ชื่อ.....นามสกุล..... ชั้น..... เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

คะแนนเต็ม 10 คะแนน
คะแนนที่ได้.....คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ
(.....)
...../...../.....

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 2 เรื่อง อริยสัจ 4 : ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)

เล่มที่ 2 เรื่อง โลกธรรม 8

1. ง	5. ง	9. ก
2. ค	6. ง	10. ค
3. ก	7. ข	
4. ก	8. ข	

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จรัส พัทธมราชศักดิ์ รัต.ดร.และคณะ. (2558). หนังสือเรียนพระพุทธศาสนา2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่4-6. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช (ว.พ.).
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2554). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด (ท.ว.พ.).
- วิชาการ, กรม. (2545). การจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิทย์ วิศทเวทย์, เสถียรพงษ์ วรรณปก. (2554). หนังสือเรียน พระพุทธศาสนา ม.5. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ (อ.จ.ท.).
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำเนียง เลื่อมใส และสุชาดา วราหพันธ์. (2551). พระพุทธศาสนา 5. กรุงเทพฯ : เอกพันธ์.
- ภาพประกอบเนื้อเรื่อง : บันทึกภาพโดย พระสามารถ รุจธมโม วัดห้วยสะแกราช,
นายธวัชชัย พัฒนะสุภาภรณ์ ครู โรงเรียนสะแกราชวัชศึกษา,
นางสาวประภาพรพันธ์ พรหมพิสารท์ ครู โรงเรียนสะแกราชวัชศึกษา .